

dr hab. Grzegorz Hajduk, prof. UR

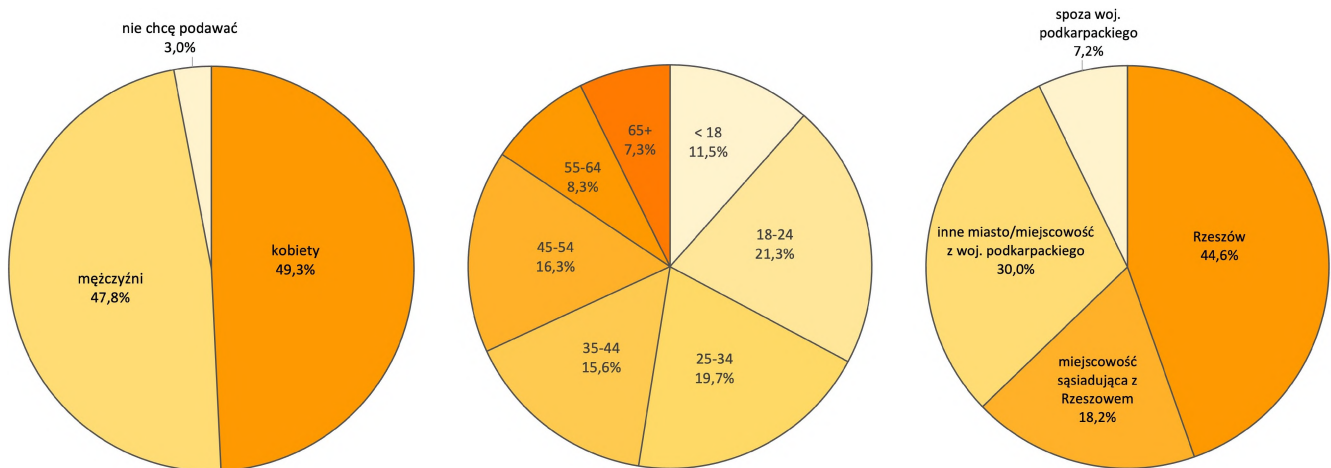
Uniwersytet Rzeszowski, Instytut Ekonomii i Finansów, Katedra Marketingu i Przedsiębiorczości

RAPORT Z BADANIA WIZERUNEK RZESZOWA JAKO MIASTA I MARKI MIEJSCA

przeprowadzonego w dn. 15.05-06.07.2023

Wprowadzenie

Zakres przedmiotowy badania dotyczył wizerunku Rzeszowa jako miasta oraz marki miejsca. Zostało ono przeprowadzone w okresie od 15. maja 2023 do 6. lipca 2023 i miało na celu identyfikację postaw i opinii dotyczących Rzeszowa. Badaną populację stanowili mieszkańcy Rzeszowa, osoby odwiedzające to miasto oraz respondenci spoza regionu. Zastosowano kombinację 2 metod badawczych PAPI (ankieta w wersji papierowej) oraz CAWI (ankieta online). Dobór próby badawczej miał charakter kwotowy a charakterystykami kontrolnymi były: płeć, wiek i miejsce zamieszkania ankietowanych. W badaniu wzięło udział 1204 osoby.

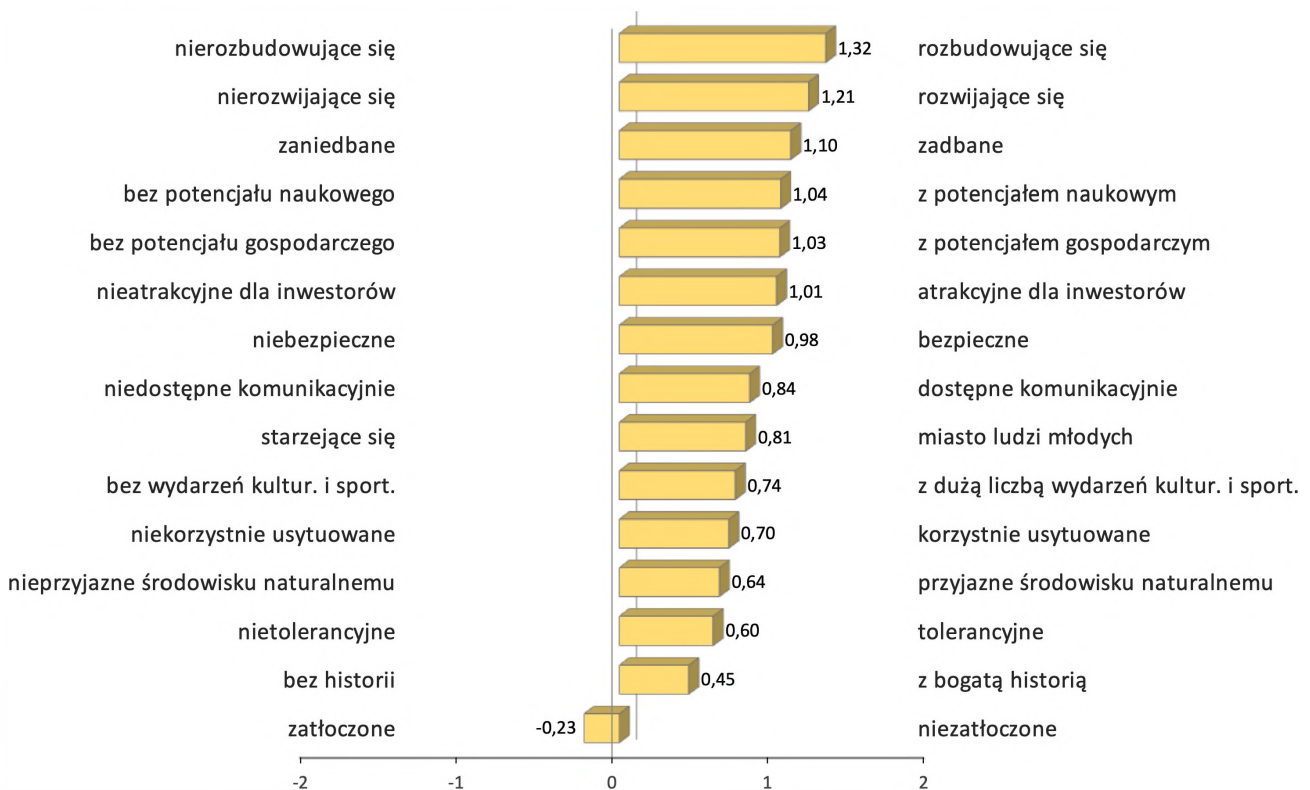
Wykres. 1. Struktura próby badawczej: płeć, wiek, miejsce zamieszkania respondentów

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania, maj-lipiec 2023, n: 1206.

Badanie ankietowe zostało zrealizowane w ramach projektu realizowanego przez Koło Naukowe Liderzy Biznesu, działające przy Instytucie Ekonomii i Finansów Uniwersytetu Rzeszowskiego, pod opieką merytoryczną dr hab. Grzegorza Hajduka, prof. UR z Katedry Marketingu i Przedsiębiorczości UR. Koordynatorami zespołu ankieterów byli Ewa Świąch oraz Hubert Leśniak.

Jakim miastem jest Rzeszów?

Aby zebrać opinie na temat miasta, respondentów poproszono o dokonanie oceny 15 celowo dobranych aspektów jego funkcjonowania. Ankietowani mieli do dyspozycji 5-cio stopniową dwubiegunową skalę porządkową, z której pomocą wybierali jedno z pary stwierdzeń, określając jednocześnie w jakim stopniu się z nim zgadzają. Rozkład odpowiedzi ogółem po ich uśrednieniu przedstawiono na wykresie nr 2.

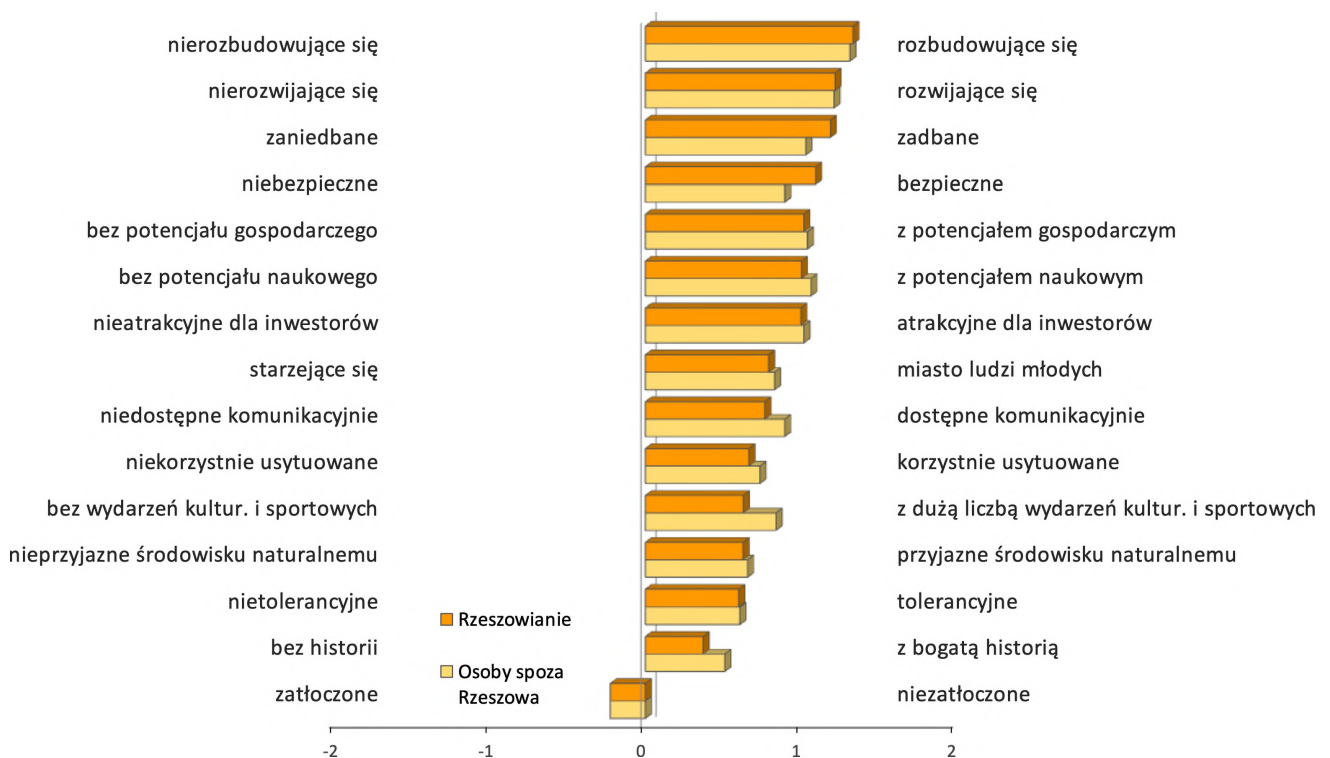

Wykres. 3. Ocena wybranych aspektów funkcjonowania miasta Rzeszowa

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania, maj-lipiec 2023, n: 1206.

Rzeszów postrzegany jest przez większość respondentów jako miasto: rozbudowujące i rozwijające się, zadbane, bezpieczne, z potencjałem naukowym i gospodarczym, atrakcyjne dla inwestorów. Wśród niżej ocenionych cech miasta znalazły się: liczba wydarzeń kulturalnych i sportowych, jego usytuowanie, „przyjazność” wobec środowiska naturalnego, tolerancyjność mieszkańców i dziedzictwo historyczne Rzeszowa. Jedynym negatywnie ocenionym aspektem funkcjonowania miasta okazało się jego zatłoczenie.

Ankietowani z Rzeszowa i spoza miasta w niewielkim stopniu różnili się między sobą w ocenie poszczególnych aspektów funkcjonowania miasta (wykres 3.).

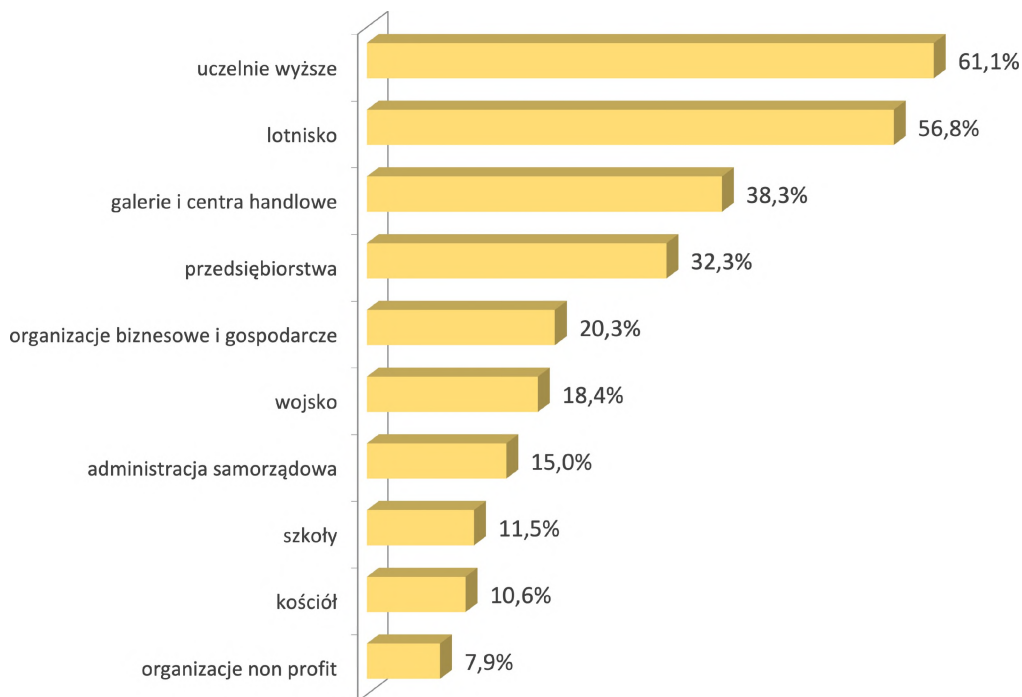

Wykres 3. Ocena wybranych aspektów funkcjonowania Rzeszowa z uwzględnieniem opinii mieszkańców i osób spoza miasta
Źródło: opracowanie własne na podstawie badania, maj-lipiec 2023, n: 1206.

Rzeszowianie nieco wyżej od pozostałych respondentów ocenili poziom bezpieczeństwa w mieście, ogólne zadbanie jego przestrzeni oraz tempo rozbudowy i rozwoju. Badani spoza miasta z kolei częściej niż jego mieszkańcy wyrażali pozytywne opinie na temat liczby wydarzeń kulturalnych i sportowych, dostępności komunikacyjnej, dziedzictwa historycznego czy usytuowania geograficznego Rzeszowa.

Co wpływa na stan i wizerunek Rzeszowa?

Oceny wpływu instytucji, organizacji i działań podejmowanych przez miasto na stan i wizerunek miasta, dokonano z uwzględnieniem diagnozy obecnej sytuacji oraz przewidywań dotyczących przyszłości. Respondenci mogli wskazać maksymalnie 3 odpowiedzi w odniesieniu do zaproponowanych obszarów (wykres 4).

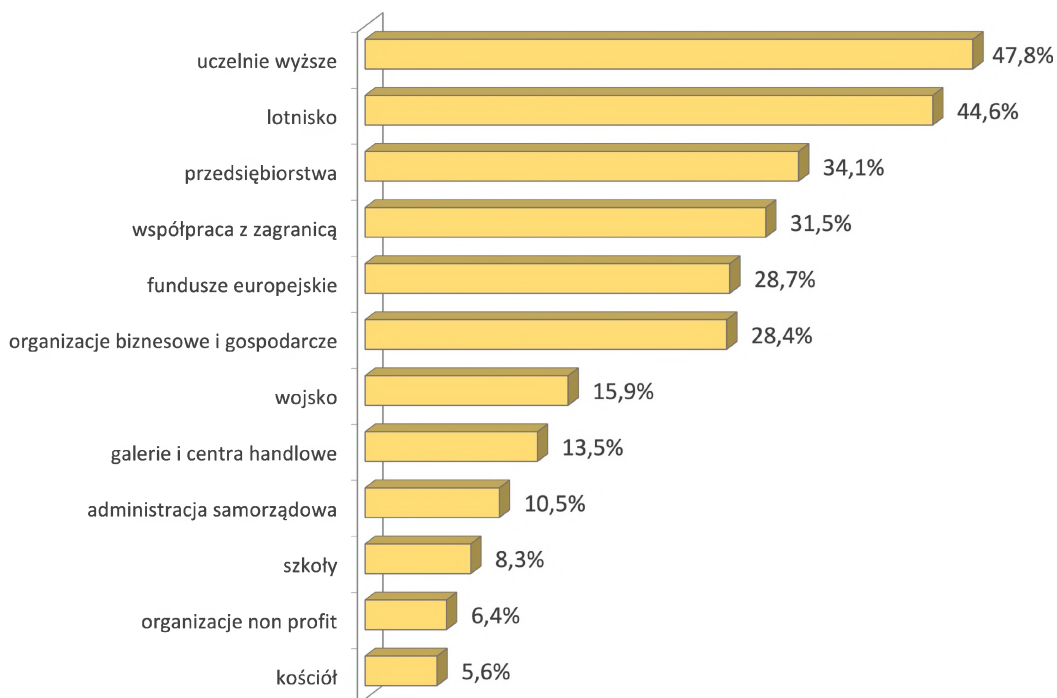

Wykres. 4. Instytucje i organizacje wpływające na stan i wizerunek Rzeszowa

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania, maj-lipiec 2023, n: 1206.

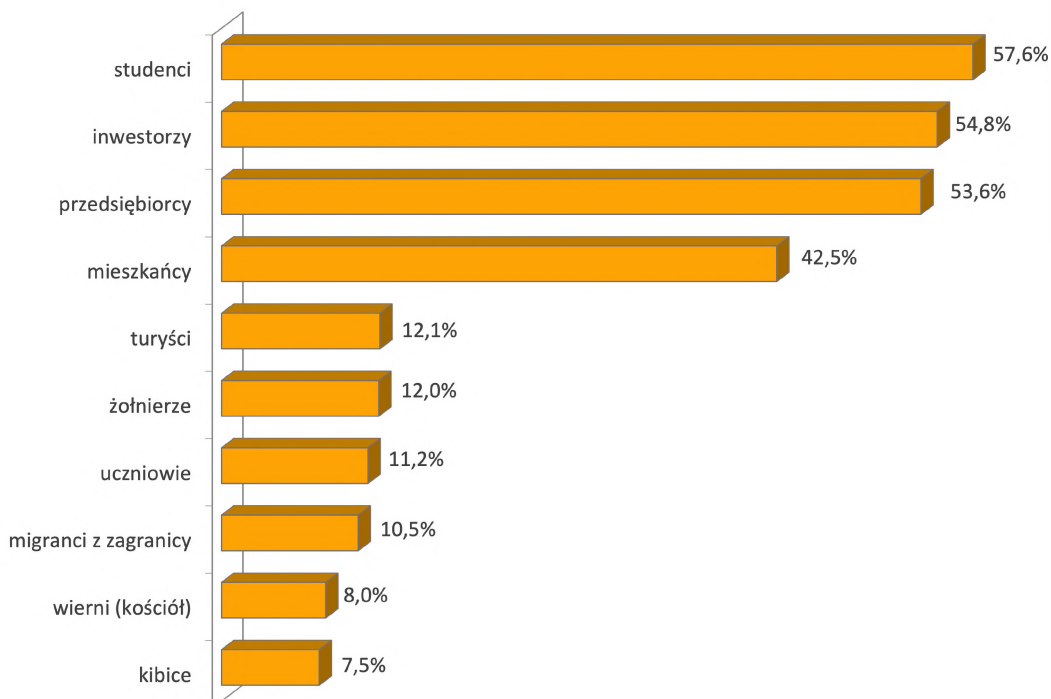
Dla ponad połowy badanych, instytucjami wpływającymi na stan miasta były rzeszowskie uczelnie wyższe oraz lotnisko. Około 1/3 respondentów za ważne dla wizerunku miasta uznała galerie i centra handlowe oraz przedsiębiorstwa działające na jego terenie. Na kolejnych miejscach znalazły się organizacje biznesowe oraz wojsko.

Uczelnie oraz lotnisko, według respondentów, będą również najważniejszymi instytucjami determinującymi pozycję Rzeszowa w przyszłości (wykres 5.). Co trzeci badany przewiduje, że istotny wpływ na stan i wizerunek miasta będą miały przedsiębiorstwa oraz możliwości rozwojowe wynikające ze współpracy z zagranicą. Na kolejnych miejscach wśród czynników ocenianych jako istotne dla miasta w przyszłości znalazły się fundusze europejskie oraz działalność różnych organizacji biznesowych i gospodarczych.

Wykres. 5. Instytucje i organizacje, które będą miały wpływ na stan i wizerunek Rzeszowa w przyszłości
Źródło: opracowanie własne na podstawie badania, maj-lipiec 2023, n: 1206.

Osoby biorące udział w badaniu określały również znaczenie różnych grup społecznych pod kątem ich wpływu na rozwój miasta. Respondenci mogli wskazać maksymalnie 3 odpowiedzi spośród zaproponowanych grup (wykres 6).

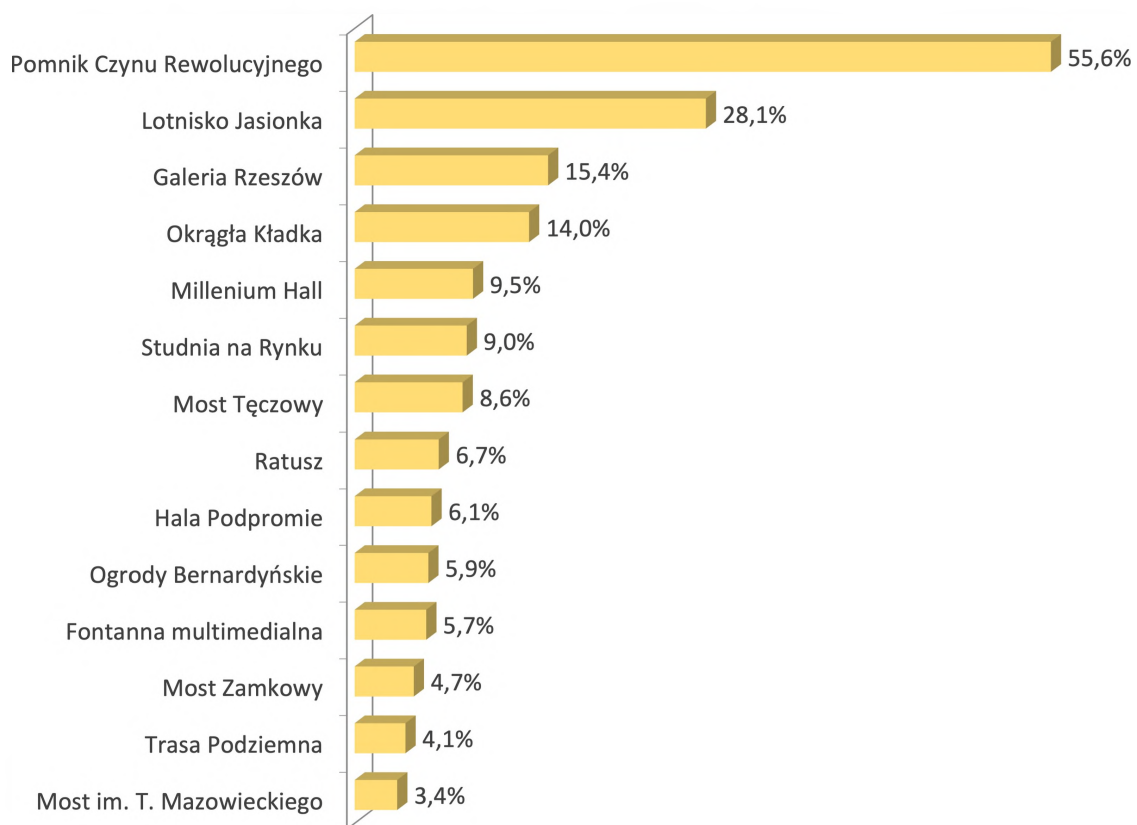

Wykres. 6. Ocena wpływu wybranych grup społecznych na rozwój Rzeszowa
Źródło: opracowanie własne na podstawie badania, maj-lipiec 2023, n: 1206.

Zdaniem ponad połowy respondentów, grupami, które istotnie wpływają na rozwój miasta są: studenci, inwestorzy oraz przedsiębiorcy prowadzący działalność na jego terenie. Ponad 2/5 badanych za istotny uznało wpływ mieszkańców. Stosunkowo niewielkie znaczenie dla rozwoju Rzeszowa mają w opinii badanych turyści, którzy są zwykle utożsamiani z rozwojem miast i regionów.

Skojarzenia z Rzeszowem

Miasta rozpatrywane jako marki przywołują w umysłach ludzi różnorodne zestawy skojarzeń. Często odnoszą się one do obiektów, symboli i postaci utożsamianych z danym miejscem. Osoby biorące udział w badaniu zostały poproszone o wskazanie jednego, najbardziej rozpoznawalnego symbolu miasta (wykres 7.)

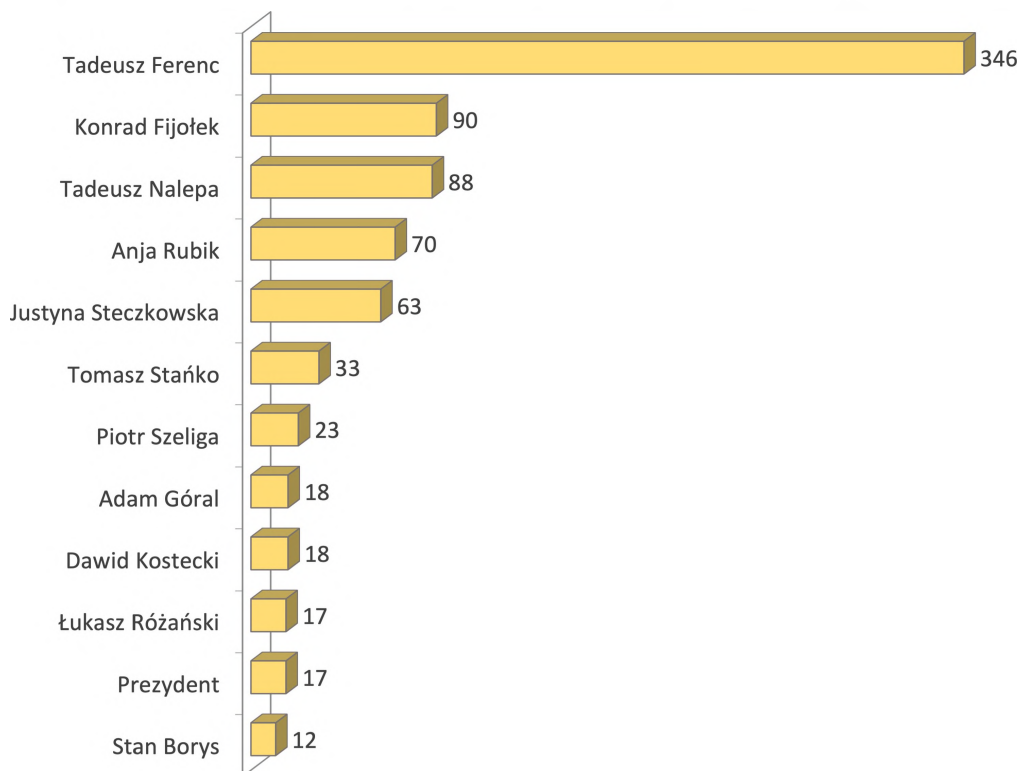

Wykres. 7. Najbardziej rozpoznawalny obiekt - symbol Rzeszowa

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania, maj-lipiec 2023, n: 1206.

Według ponad połowy respondentów symbolem Rzeszowa jest Pomnik Czynu Rewolucyjnego. Dla trzech na dziesięciu badanych najbardziej rozpoznawalnym obiektem jest Lotnisko Jasionka. Na kolejnych miejscach znalazły się: Galeria Rzeszów, okrągła kładka dla pieszych, Millenium Hall, studnia na rynku, Most Tęczowy.

Aby wskazać osobowości kojarzące się respondentom z miastem, zastosowano metodę określania świadomości spontanicznej w formie nieobowiązkowego pytania otwartego. Badani mogli podać maksymalnie 3 osoby, które kojarzą im się z Rzeszowem. Liczbę udzielonych odpowiedzi po ich zagregowaniu przedstawiono na wykresie 8.

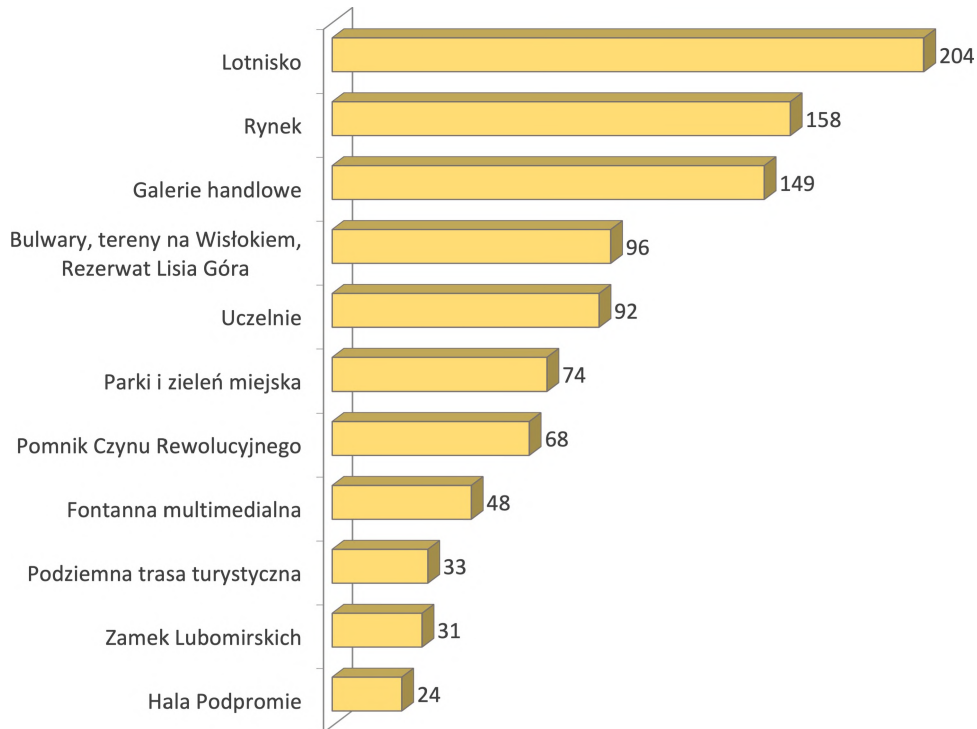
Wykres. 8. Osoby kojarzące się z Rzeszowem

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania, maj-lipiec 2023, n: 1206.

Zdecydowanie największą liczbę wskazań jako osoba kojarząca się z Rzeszowem, otrzymał wieloletni prezydent Rzeszowa Tadeusz Ferenc, zmarły w 2022 r. Na kolejnych miejscach znaleźli się: obecny prezydent miasta Konrad Fijołek, Tadeusz Nalepa, Anja Rubik, Justyna Steczkowska.

Co podnosi a co obniża atrakcyjność Rzeszowa?

W celu zidentyfikowania miejsc lub obiektów, które zdaniem badanych podnoszą atrakcyjność miasta zastosowano nieobowiązkowe pytanie otwarte. Respondenci mogli wpisać do 3 własnych wskazań. Liczbę najczęściej udzielanych odpowiedzi, po ich analizie i zagregowaniu przedstawiono na wykresie 9.

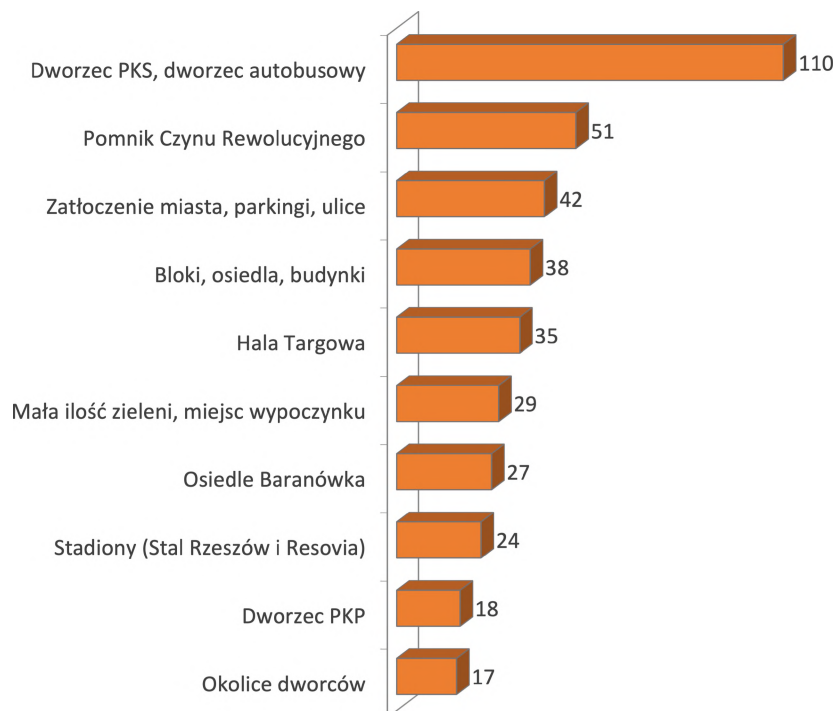
Wykres. 9. Miejsca lub obiekty, które podnoszą atrakcyjność Rzeszowa

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania, maj-lipiec 2023, n: 1206.

Pozytywny wpływ na atrakcyjność Rzeszowa mają zdaniem największej liczby respondentów takie miejsca jak: lotnisko, rzeszowski rynek wraz z jego atrakcjami, galerie handlowe, bulwary i tereny nad Wisłokiem, rzeszowskie uczelnie, parki i zieleń miejska. Respondenci docenili również walory takich miejsc i obiektów jak: Pomnik Czynu Rewolucyjnego, fontanna multimedialna, Rzeszowskie Piwnice - podziemna trasa turystyczna, Zamek Lubomirskich, Hala Sportowo-Widowiskowa Podpromie.

Tę samą metodę pomiaru i analizy danych zastosowano w odniesieniu do miejsc i obiektów, które zdaniem respondentów obniżają atrakcyjność miasta (wykres 10).

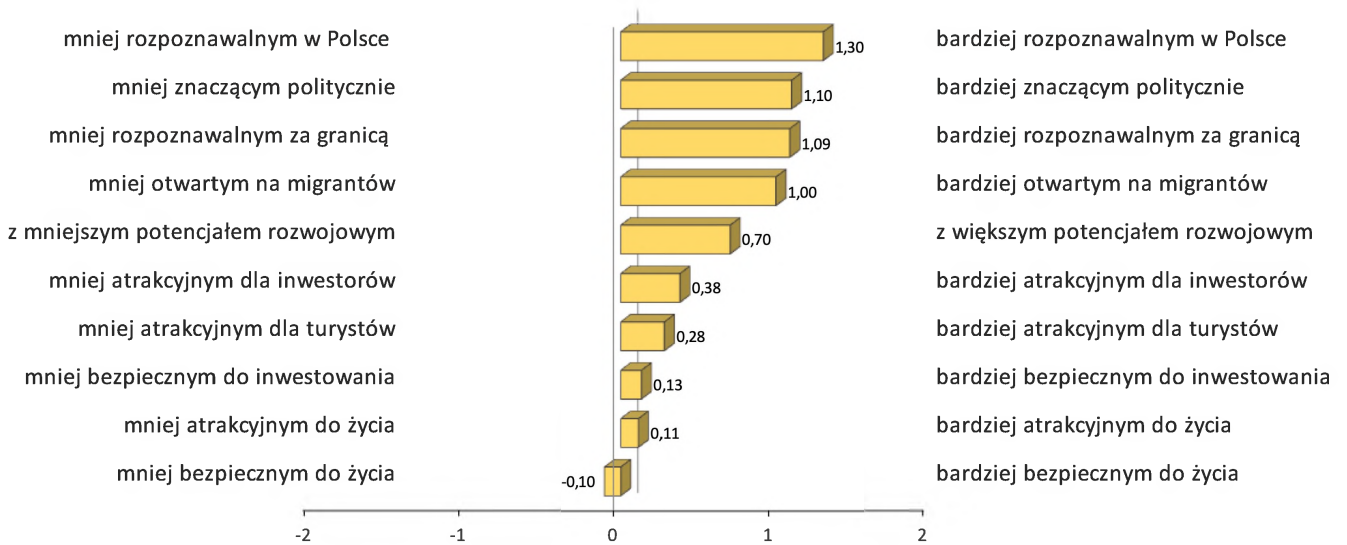
Wykres. 10. Miejsca lub obiekty, które obniżają atrakcyjność Rzeszowa

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania, maj-lipiec 2023, n: 1206.

Najwięcej negatywnych ocen otrzymał dworzec autobusowy. Istotnej liczbie badanych przeszkadzają: Pomnik Czynu Rewolucyjnego, zatłoczenie w mieście, zaniedbane osiedla i budynki, Hala Targowa wraz z jej otoczeniem, mała ilość zieleni i miejsc do wypoczynku. Negatywny wpływ na atrakcyjność miasta mają również zdaniem części badanych: osiedle Baranówka, stadiony Stali Rzeszów i Resovii, dworzec kolejowy i jego okolice.

Wpływ wojny w Ukrainie na postrzeganie Rzeszowa

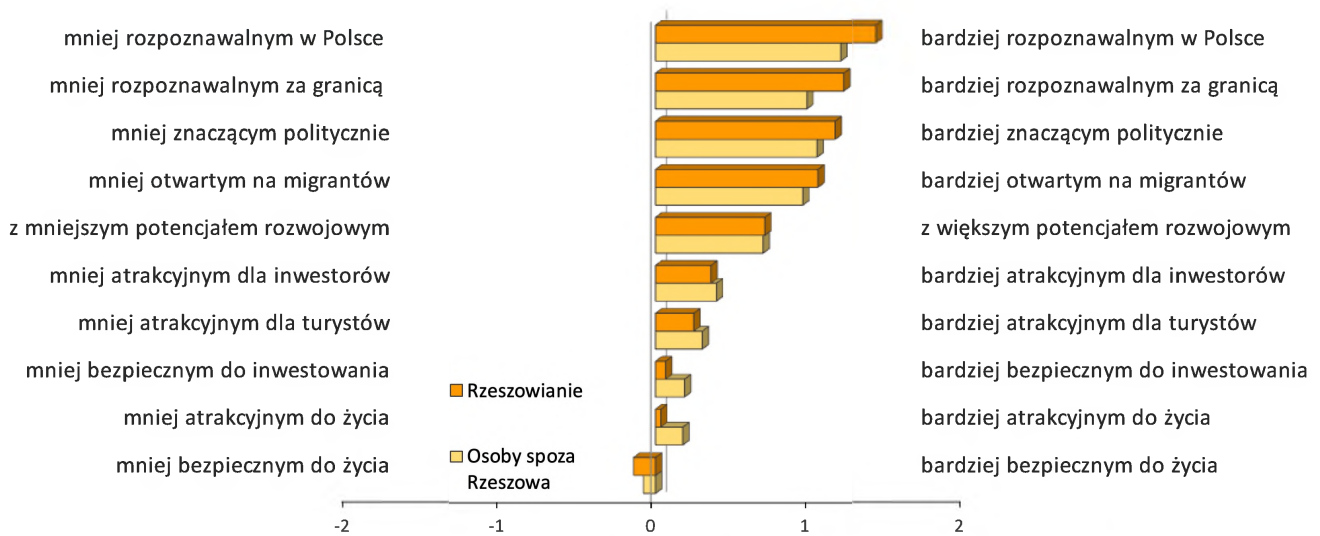
Aby określić wpływ wojny w Ukrainie na postrzeganie Rzeszowa w wybranych obszarach i wymiarach, respondentów poproszono o ocenę zmiany jaka nastąpiła w rozpoznawalności, znaczeniu czy atrakcyjności miasta. Ankietowani mieli do dyspozycji 5-cio stopniową dwubiegunową skalę porządkową, z której pomocą wybierali jedno z pary stwierdzeń, określając równocześnie w jakim stopniu się z nim zgadzają. Rozkład odpowiedzi ogółem po ich uśrednieniu przedstawiono na wykresie 11.

Wykres. 11. Ocena zmiany pozycji Rzeszowa pod wpływem wojny w Ukrainie
Źródło: opracowanie własne na podstawie badania, maj-lipiec 2023, n: 1206.

W ocenie respondentów w porównaniu do sytuacji sprzed wybuchu wojny w Ukrainie, Rzeszów stał się miastem bardziej rozpoznawalnym w Polsce i za granicą, bardziej znaczącym politycznie, bardziej otwartym na migrantów. W nieco mniejszym stopniu, ale wzrósł również zdaniem badanych potencjał rozwojowy miasta. Niewielkiej, pozytywnej zmianie uległa także zdaniem ankietowanych ocena atrakcyjności miasta w oczach inwestorów, turystów i mieszkańców. Nieznacznie częściej oceniano Rzeszów jako miasto mniej niż bardziej bezpieczne do życia w porównaniu do stanu sprzed napaści Rosji na Ukrainę.

Mieszkańcy Rzeszowa różnili się zauważalnie w swoich opiniach na temat wpływu wojny na sytuację miasta w porównaniu do pozostałych respondentów (wykres 12.).

Wykres. 12. Ocena zmiany pozycji Rzeszowa pod wpływem wojny w Ukrainie z uwzględnieniem miejsca zamieszkania respondentów

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania, maj-lipiec 2023, n: 1206.

Rzeszowianie nieco wyżej ocenili zmianę pozycji swojego miasta na arenie politycznej, krajowej i międzynarodowej w porównaniu do respondentów nie mieszkających na jego terenie. Zjawisko to wymaga dodatkowego zbadania, lecz bazując na dostępnej wiedzy można postawić tezę o różnym poziomie percepcji przekazów medialnych dotyczących Rzeszowa, wśród osób związanych i niezwiązanych z tym miastem.

Z przeprowadzonego badania wyłania się ogólnie pozytywny obraz Rzeszowa, zarówno z perspektywy jego mieszkańców, jak również osób spoza miasta. W ocenie badanych Rzeszów jest zadbanym, rozbudowującym się miastem z potencjałem rozwojowym, głównie w takich obszarach jak biznes i nauka. Pod wpływem różnych czynników zwiększa się również rozpoznawalność i znaczenie miasta a zmiany te są powszechnie dostrzegane w otoczeniu.

Osoba do kontaktu: opiekun merytoryczny badania dr hab. Grzegorz Hajduk, prof. UR, tel. 791 574 949, ghajduk@ur.edu.pl
Uniwersytet Rzeszowski, Katedra Marketingu i Przedsiębiorczości, 35-601 Rzeszów, Ul. M. Ćwiklińskiej 2